

HAUGESUND KOMMUNE
Postboks 2160 Raglamyr
5504 HAUGESUND

Kontakt saksbehandler

Maria Terese Creighton, 51 56 87 84

Svar på søknad - Avløp - Haugesund - Årabrot avløpsrenseanlegg – godkjenning for redusert rensing under nødvendig vedlikeholdsarbeid

Vi viser til søknad om godkjenning for redusert rensing under nødvendig vedlikeholdsarbeid på Årabrot avløpsrenseanlegg datert 22.04.2026 og e-post av 12.06.2026.

Vedtak om midlertidig tillatelse etter forurensningsloven

Med hjemmel i forurensningsforskriften § 14-8 sjette ledd gir Statsforvalteren Haugesund kommune tillatelse til midlertidig unntak fra renskrav i forbindelse med ombygging av Årabrot avløpsrenseanlegg i Haugesund.

Unntak fra renskrav gjelder i inntil 12 uker. Statsforvalteren skal underrettes innen 48 timer fra utslippets oppstart og avvikling. Dersom arbeidene tar lengre tid enn forespeilet skal dette varsles. Estimert/målt overløp skal inngå i egenrapportering.

Varsel om saksbehandlingsgebyr

Statsforvalteren sin behandling av utslippstillatelsen er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Arbeidet er vurdert å tilsvare gebyrsats 8, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Haugesund kommune skal derfor betale et gebyr på **kr 14 100,-**, for Statsforvalteren sin saksbehandling.

Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtak blir gjort. Vi ber om at eventuelle merknader sendes til Statsforvalteren innen 14 dager etter at varslet er mottatt.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er kommet frem, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffe seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringene som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Rogaland. En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak slutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelse av spørsmål om gjennomføring kan ikke påklages.

Bakgrunn

Kommunen har avdekket unormalt stor tæring og slitasje på betongvegger i flere slamkummer ved Årabrot avløpsrenseanlegg. Skadene er så omfattende at det anbefales utbedring innen kort tid. Det er kun et begrenset utvalg områder som er blitt kontrollert, da det ikke er mulig å inspisere alle kummer og basseng så lenge flotasjonsdelen og slambehandlingen er i drift. For å kunne inspisere resten av kummene og bassengene ved anlegget vil flotasjons og slambehandlingsanlegg måtte stanses midlertidig.

De avdekkede skadene, samt ytterligere skade må utbedres for å forhindre videre nedbrytning av betong og skade på armering. Dersom tæringen får utvikle seg videre, kan det føre til havari i prosessdeler og uforutsette driftsstanser. Det er derfor viktig at tiltak iverksettes for å sikre stabil og forutsigbar drift fremover. Det er også behov for å tømme, rengjøre og kontrollere råtnetankene ved anlegget, da det er observert foretting i rørene.

Søknad om redusert rensing under nødvendig vedlikeholdsarbeid

Beskrivelse av tiltaket

Rehabilitering av renseanlegget innebærer rensing av skadde flater, sprøyte på ny sulfatbestandig betong og ny overflatebehandling. Flotasjonsanlegget og slambehandlingsanlegget må da stanses. Utbedringen krever minimum 14 dagers tørketid etter rengjøring av kummer og basseng. Tømming og rengjøring av alle slambassenger antas å ta 2 – 3 uker.

Tidsplan for vedlikeholdsarbeid og stans i anlegget

Antatt full stans på flotasjonsdelen er 8 uker, med full drift etter 9 -11 uker. Arbeidet var i søknaden planlagt å kunne gjennomføres til høsten, med oppstart i september 2026. Vi er i ettertid gjort kjent med at nedstenging av flotasjon for vedlikehold av betong og råtnetanken trolig blir utsatt til februar/mars (e-post fra kommunen av 12.06.2026).

Redusert rensing ved stans av flotasjonsanlegg

Forbehandlingsanlegget vil være i drift, mens arbeidet i flotasjonsanlegget og slambehandlingsanlegget pågår. Avløpsvannet renses da gjennom trommelsiler, sand- og fettfang før utslipp i resipient. Uten flotasjonsanlegget blir renseeffekten betydelig redusert, og rensekravene til SS og BOF vil trolig ikke oppfylles.

Konsekvenser av utslippet

Kommunen vurderer at utslippet i forbindelse med det planlagte vedlikeholdsarbeidet vil ha liten negativ konsekvens for resipienten (Røværsfjorden) på bakgrunn av resultater fra resipientundersøkelser og plassering av utslippspunkt (45 m dyp og 300 m fra land).

Unntak fra forhåndsvarsel

Statsforvalteren har vurdert behovet for å forhåndsvarsele søknaden, og kommet til at

- Det haster å gjøre nye oppgraderinger ved anlegget
- samfunnsnyttene ved gjennomføringen av tiltaket veier tyngre enn miljøkonsekvensene
- gjennomføring av tiltaket på senhøsten/vinteren vil redusere de miljømessige konsekvensene

Vi vurderer på denne bakgrunn at det ikke er nødvendig med offentlig kunngjøring av saken jf. forurensingsforskriften § 36-9 andre ledd bokstav a.

Statsforvalteren sin vurdering

Statsforvalteren ser det som positivt at Haugesund kommune gjennomfører nødvendige oppgraderinger ved Årabrot avløpsrenseanlegg. I vår vurdering har vi lagt vekt på relevant forurensningslovverk, prinsippene i naturmangfoldloven og målene i vannforskriften.

Vannforekomsten

I henhold til vannforskriften §§ 1 og 15 har alle vannforekomster blitt karakterisert og fått ett miljømål¹. Utslipp fra Årabrot renseanlegg ledes til Sletta i vannforekomsten *Røværsfjorden*². Vannforekomsten er av typen moderat eksponert kyst, og har *moderat* økologisk og *dårlig* kjemisk tilstand. Vannforekomsten er i *liten grad* påvirket av punktutslipp fra renseanlegg 150 000 pe, avrenning fra industri og punktutslipp fra søppelfyllinger.

Statsforvalteren har plikt til å vurdere kravene etter vannforskriften. Utslipp av urensset avløp kan på generelt grunnlag bidra til forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet med hensyn til tilførsler av organisk stoff og næringssalter jf. miljømålet i vannforskriftens § 4 og prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10. Utslipp forbindelse med rehabilitering av renseanlegget på Årabrot vil derimot være midlertidig og begrenset i omfang. Rehabiliteringen er nødvendig og vil bidra til å sikre at renseanlegget opprettholder rensingen av avløpsvannet på anlegget fremover. Vi vurderer derfor at det midlertidige utslippet av avløpsvann trolig ikke utgjør en uakseptabel risiko for forringelse av vannforekomsten som helhet.

Resipientundersøkelse

I resipientundersøkelsen utført i 2023³ inkluderte blant annet hydrografimålinger og vannprøve-taking med analyse av hydrografi, siktedyp, næringssalter, klorofyll a og ved fem stasjoner utenfor Årabrot avløpsrenseanlegg.

Klorofyll

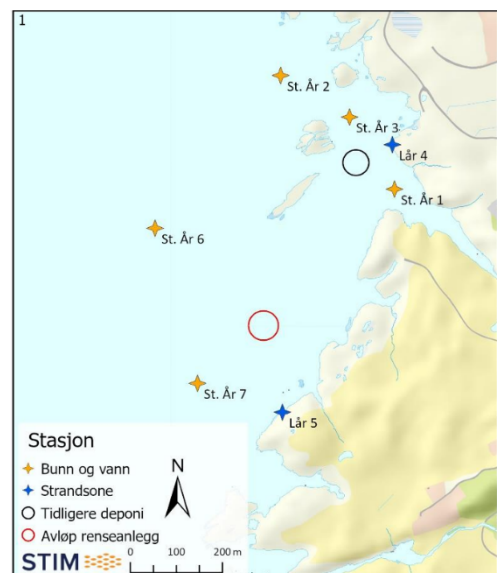
Klorofyllmålinger viser *svært god* tilstand for alle stasjoner i måleperioden.

Hydrografi

Siktedyp tilsvarte stort sett *svært god* tilstand ved alle stasjoner utenom i juni (moderat-dårlig). I august fikk to stasjoner *god* tilstand. Oksygenverdiene viste til *svært god* tilstand ved samtlige stasjoner.

Næringssalter

Målinger av næringssalter viste i gjennomsnitt til *svært god* eller *god* tilstand for de fleste parametere ved samtlige stasjoner. Enkelte parametere (nitrat/nitritt/fosfat) havnet i

Figur 1. Oversikt over undersøkelsesområde ved Årabrot. Utslippspunkt for kommunalt avløpsrenseanlegg og deponi er markert med henholdsvis rød og svart sirkel. Kart og beskrivelse

¹ Forskrift om rammer for vannforvaltningen av 15.12.2006, nr. 1446

² Vann-nett: Jærensrev-syd. <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0241000030-C>

³ Resipientundersøkelse ved Årabrot, Røværsfjorden i 2023, STIM Miljø, 2023, rapportnr. 74-2023.

visse perioder i *moderat* tilstand ved noen stasjoner, noe som også kan forventes som følge av naturlige sesongvariasjoner.

Konklusjon

Rapporten konkluderer med stabile og forventede forhold med gjennomgående svært god tilstand, med kun kortvarige avvik opp mot moderat nivå, og som anses som normal sesongvariasjon.

Naturmangfold

Eksisterende utslippspunkt ligger på ca. 45 meters dyp og ca. 300 meter fra land ved Sletta i vannforekomsten *Røværfjorden*. Utslippspunktet ligger ved en større taeskogforekomst (Karmøy) av *svært viktig* verdi⁴. Forekomsten er svært stor og strekker seg langs hele Karmøy og oppover langs kysten av Haugesund kommune. Videre ligger naturtypen skjellsand (Visnes-Smørsundholmen og Årabråtholmane) av *viktig verdi* like ved utslippspunktet^{5,6}. Ytterligere taeskog- og skjellsandsforekomster ligger fra ca. 800 m fra utslippspunktet og utover. Taeskog er et viktig habitat for mange marine arter, både som oppvekstområde og matfat for fisk og sjøfugl. Skjellsand fungerer som oppvekstområde for blant annet kamskjell og flere fiskearter og som parrings og beiteområde for større krepsdyr. For å begrense konsekvensene av utslippet planlegges det at arbeidene gjennomføres på høsten/vinteren hvor livet i havet er roligere. Vi vurderer derfor at det midlertidige utslippet av urensset avløp trolig ikke vil påvirke naturmangfoldet negativt.

Avbøtende tiltak

Haugesund kommune skriver i søknaden at det vurdert ulike løsninger i forbindelse med rehabiliteringen, men med anleggets utforming er det ikke mulig å drive flotasjonslinjer under arbeidet med utbedring av betongen i slamlagrene, da flotasjon og slambehandling henger sammen. Det oppgis derfor som hensiktsmessig å tømme, rengjøre og kontrollere råtnetanken samtidig med utbedring av slamkummene og slambassengene, for å unngå flere driftsstanser.

I Statsforvalteren sin vurdering av om det skal stilles vilkår har vi lagt til grunn at Haugesund kommune ikke har foreslått tiltak for å forhindre eller redusere utslippet. Forbehandlingsanlegget vil imidlertid være i drift under rehabiliteringsarbeidet med rensing av avløpsvann via trommelsiler, sand- og fettfang før utslipp i resipient. Renseeffekten for SS og BOF vil imidlertid reduseres betydelig.

Kommunen opplyser at det er utarbeidet en detaljert tidsplan, for å begrense utslipp mest mulig. Uforutsette, store skader i betongen kan imidlertid føre til forsinkelser. Tidsrommet for utbedringen er imidlertid lagt til høst/vinterhalvåret når livet i havet er mest i ro og sjansene for eutrofiering er lavere.

Vi vurderer at resipienten har god kapasitet til å spre og omsette næringsstoffer som blir. Eventuell alternativ håndtering av urensset avløp vil trolig medføre uforholdsmessig høye kostander og begrenset miljøeffekt. Statsforvalteren har på denne bakgrunn ikke funnet grunn til å kreve ytterligere avbøtende tiltak.

Kommunen bør vurdere om det er behov for skilting eller andre tiltak for å forhindre at utslipp av urensset avløp kommer i konflikt med eventuell høst/vinterbading.

⁴ Naturbase: Karmøy [Naturbase faktaark](#)

⁵ Naturbase: Visnes-Smørsundholmen [Naturbase faktaark](#)

⁶ Naturbase: Årabråtholmane [Naturbase faktaark](#)

Vi understreker at utslipp som følge av oppgradering av renseanlegget skal begrenses så langt det lar seg gjøre. Dersom gjennomføring av anleggsoppgraderingen viser seg å medføre et mer langvarig utslipp enn det som er lagt til grunn for søknaden, skal Statsforvalteren orienteres snarest, og nye avbøtende tiltak vurderes.

Konklusjon

Statsforvalteren kan i særlige tilfeller gjøre midlertidige unntak fra rensekravene i forkant av større ombygginger på avløpsanleggene. Vi vurderer at dette er et slikt tilfelle. Det arbeidet som skal gjøres er nødvendige utbedringer på renseanlegget. Varigheten er relativt kort.

I Statsforvalteren sin vurderingen av søknaden har vi tatt utgangspunkt i at utslipp av urensset avløp kan være uheldig. Urenset utslipp av avløpsvann vil sannsynligvis ikke vil ha noen umiddelbar påvirkning utover eksisterende utslipp fra anlegget, ettersom utslippet er midlertidig og spredt i en større og forholdsvis strømrisk resipient. Resipienten fremstår å ha god kapasitet til å spre og omsette næringsstoffer. Utslipp av urensset avløp grunnet rehabilitering av renseanlegget skal finne sted på høsten eller vinteren 2026/2027, noe som minimerer konsekvensen for miljøet.

Vi minner samtidig om at det er en generell plikt til å unngå forurensing jf. § 7 i forurensningsloven. Utslipp av urensset avløpsvann skal begrenses så langt det lar seg gjøre.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Maria Terese Creighton
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

HAUGESUND KOMMUNE VANN OG AVLØP

Postboks 2160 Raglamyr

5504

HAUGESUND